

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΚΟΜΠΙΝΑΙΖΟΝ

Ο κόσμος άνεβοκατέβαινε στο δρόμο του «Σταθίου». Κόσμος και κοσμάκης, άρσενικός και θηλυκός, μεγάλος και μικρός, πλούσιος και πένις, άρχοντες και άμαρτωλός. Ένα πυχτό ποτάμι περιπατητών, που πηγαυνοροζότανε με τον ίδιο ρυθμό και την ίδια κίνηση, σαν μηχανή έργοστασίου. Σκόνη, τόξα, ζέστα, ιδρώτας, στενωγόρια, διαγκωνισμός, μα και επίδειξις, και απόλαυσις, και ικανοποίησις και ευτυχία για τους περιπατητές. Έκθεσις, θα νόμιζε κανείς, προσώπων, απόμων κοουτουριών. Καθένας ήταν και εκθέτης και έκτιμητής. Έξέθετε τον εαυτό του ο έπίδειξι και έκανε και κατέκρινε τον άλλον την έμφάνισι και π

Έμειναν με άνοιχτό το στόμα !..

ρουσία. Στά εκατέρωθεν του δρόμου κανερέια καθόντουσαν, άκίνητοι, σαν ζωγραφισμένα, οι προνομιούχοι, έκεινοι που είχαν να πληρωθούν μα πάστα, ένα οδόν, μα λεμονάδα, ένα εισφορήσιο. Έσμιός άνθρώπων και σωφός. Καθός έβλεπε κανείς κεφάλια άπάνω σε κεράκια γυρισμένα δια προς το δρόμο, νόμιζε πως έβλεπε σωφούς πεπονών, το κωϊκοκωϊ, μέσα στα μαντάκια. Ένα πειραχτήριον, μα πειραχτήριον με πνεύμα και διάκρισι, ο δικηγόρος Γιάλλας, μās είχε ζαρκιά : —Ξέρετε ποιά άρ' έδες τούτες που συγκατερονούν, φοράει το πό άκριβό κομπιναζόν ; —Μά, δέν...έρενησίσαμε καμιά ! του άπάντησα. —Εγώ θιως το ξέρω. —Άθεόφοβε, του είπαμε. Τι είσαι, ταύρος, Ταρταρίνος, Δόν Ζουκίν ή Καζανόβας ; —Τίποτα, μās είπε, από όλα αυτά. Είμαι μονάχα δικηγόρος. Και μās έξήγησε το αίτημα.

Δούλευαν, λέει, εκείνη την ήμερα τα σφαγεία. Κάποια γοοπή έπιμέρωνε. Άρ' έβω περονόσε γοήγορο - γοήγορο και γαγοριστό, ένα ποταμιά, κι ένα άεράκι στέγνωσε το άπλαμένα ρούχα των γειτόνων. Άνοιχτό το μέρος και ήνευμο. Ο ήλιος έδόλωνε της φρέσας την αναγέννηση, ζαλιονόταν μαλακός στα έργα των ανθρώπων, γνάβλε άπάνω στον εκάλφάσαν τις χαντζάρες και τα σιδηρικά, γυλοκοπούσε το νερό του ποταμού και χάζιδε τα στεγνωνόντα άσπαρόρουχα, που τα προέκασε το άεράκι... Και σαν έγειρε στη όψη του, έφοριε και λίγο άνευρο, λίγο μυσηρό, ο' δλη την εικόνα.

Τα στεγνωμένα ρούχα παίζαν με τ' άεράκι κι άναδεινόντουσαν πολυήχορα κομπιναζόν. σαν δειλιές νεράδες, που η χορευόνε κοντά στον ποταμό και παίζουσε και νηρηγόντουσε. Θεέ μου !.. Τι πειρασμός και ταραχή, για τον πόλταμο χασάπη, που γούφλωνε τα μάτια του και σε κάθε νυχτακό άνέμωμο έβλεπε και μια εικόνα γυνικών σωμάτων και προκλητικών, μόλις από τα κομπιναζόν καλυπτομένων, που αναλιώνονταν μπροστά του και λαγγεύανε κι παίζαν, και τον προκαλούσαν και άνευροδίδοντο !..

Το παιδί έβαλε τη σφραγίδα...

Και ήσαν εκεί πέρα τα πλατειά και τα φαροδιά έσφορορουχα της χοντρο - Κατρίνας, λεινές άπολαύσεις, στοργυλιές, παχιές. Θεέ μου, σαν να βουτάη κανείς έπίπλετο ζεστό ψωμί σε φρέσκο βούτυρο ζαχαρισμένο. Χριστέ μου, σαν να τρώη γλυκάδια, ροδορήματα άπάνω σε μια σ'ανή φωτιά !.. Όνειρου επαλήθευσις, απόλαυσις, για έναν χασάπη και ζώμηγορο, και μακαριστός !.. Παράδεισος, αλωνιτής !.. Και ήσαν εκεί, άνεμιζόμενα, σαν να έκινόντο, χαροπόντα, καλόντα, άναμένοντα, και να μακρούα, λιλά και θαντέλλατά, της κυ

ρίας ενός ξένου από την Άθήνα, έσφορορουχα, μοσχοβολές και έπιθυμίες άποστέζοντα, στήθη, κνήμες και βραχιόνες, μεζέδων εύνοχία, που διεγράφοντο δολοσάντα, θα νόμιζε κανείς, μέσα από τα κοντά μαύια, το άνοιχτό το στήθος, το πλατό, και τις λεπτές και μακρές του ποδογύρου της θαντέλλες, τις δολέεινες σαν άφρός, και έπιστέγασμα έρωτος και αγάπης τριπμίας !.. Έκει και της διακόλας τα κατάλευκα, σαν κωλοκαρινή ήμερα και τα καθαρά και τα δόδροσα, σαν άεράκι που κατεβαίνει από τα βουνά, άσπαρόρουχα, έκει και τα πορτοκαλλιά και κόκκινα και πράσινα και βυσσινιά της κομιστρούας της Μαρίτσας. Χρόματα ζωρικά και χτυπητά, που έκινόντο και χτυπόσαν στις ασθήσεις και τους πόθους των κωληφόδων, των ζωμπατών και των κρεσπολών, σαν έλλεπαλλήλες έξέθεινες πυρετού !..

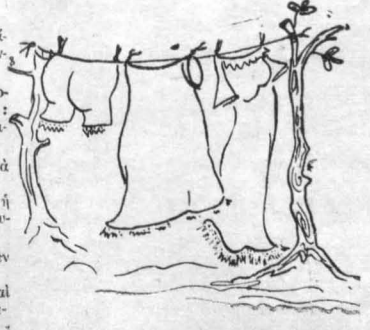
Μαννούα μου, τι σωμάτια ήτανε αυτό, καθός φορούσανε το κομπιναζόν ο άνευσος και άπρηνε να διανυφάται ώο το λεπτό άνάστημα και έκανε να ζωντανέουν έδες ή νοντιές γοαμίες του σώματος έκίνου, που ήτανε ή τελείτης της δημιουργίας του Θεού και της φιοροφίης του κόσμου !.. Το βλέπανε ο χασάπης σθεδν δλόγημο μπροστά τους, σεπετό σαν ζαρκιάδα, κρουστό, τριζάτο, τριφυρό και λίγο παχουλότοικο, σαν του γάλακτος άρνάκι.

Αινύς του γάλακτος έλ σφραγή !.. —Κάθε χαράκι και σ'όχοιο !.. Και όλα γύρω ήσαν κόκκινα, σαν τη φωτιά που είχε άνάψει στην καρδιά τους, σαν το αίμα που έτρεχε ποτάμι από τα μαγαζιά των κωληφόδων, και μέσα τους άνάτανε έπιθυμίες σακοδορούς, όρέξεις κρέατος όμοιο και σώματος γυμνού και Ιδρωμένου, από τον παχυδών και της αγάπης των κωλονοσώ !.. Φοιτητάσαν ο' άθροισα !.. Άνθρωποι σιδασοί, πολυλάμοι, από τους μεζέδες τους χασάπικους, την κρεσραγία τη μεγάλη, το κρασί !..

Άναφαν και δέν έδοσαν, κι άν λέφτανε ώόμια στο ποτάμι, θα ζεσταίνονταν, θα έβραζε και θα γινόταν άχνός και το νερό, από την πύρα ή όψη τους... Και όλα ήσαν γύρω κόκκινα, το φός του ήλιου που ήνε, κόκκινα τα αίματα των άρνών που τρέχανε στα πόδια τους, κόκκινα ή αναλαμπές της δύσεως μέσα στο νερό, κόκκινα της Μαρίτσας τα έσφορορουχα, κόκκινα ή έπιθυμίες, φωτιά δολόληροσ αυτοί !.. —Πάρε βρή τη σφραγίδα, είπε ο χασάπης ο Γαρδούμπας, στο μαγαζό του το παιδί, που είχε εκεί κοντά του, στα σφαγεία, και χτύπησε που πάνω στης Μαρίτσας τα άσπαρόρουχα. Άήλωσε τα : «Άρνι του γάλακτος». Άρνάκι είνε, σαν το γάλα, άνουσε ; Χαράκι και σ'όχοιο ! Στάζει από τη μύτη του ! Και το παιδί ήρε μα από τις σφραγαγίδες, που έδηλώνε ο Νομοκτινάρτος τα σφαγία, εάφανάκι, εμίσοζος, εφροβατίνας, εζυρωγός κ.λ., και ή χτύπησε σε όλα της Μαρίτσας τα κομπιναζόν : «Άρνάκι γάλακτος, καθαρά και άνεξήγητα !... Σούσιουρο και σκάνδαλο στη γυνά !..

Θύλωσε ή Μαρίτσα, γιατί της λεκισαν τα κομπιναζόν, θύλωσαν και ή άλλες, γιατί δέν φακτορησθήσαν εάφανάκις κι' αυτές !.. Παιός ήτανε ο θράστης ;

Ο Γαρδούμπας !.. —Άκούθ εκεί, τον άτιμο, και νάνα και παντρεμένος !.. Ένας λόγος πδ πολύ ! Μήνεις, λοιπόν : «Άουδίδιος δικαστικός κλητήρ, κ.λ. Και στο έδόλιον μα μέρα ο Γαρδούμπας ! Μία - μία, πέρασαν ή νομοκτορές, ός μάρτυρες κατηγορίας. Τού είπαν, και τί δέν του είπαν !.. Τού είπαν, λέμε, και τί δέν του είπαν ! Σεθήμανε κι' ή χοντρο - Κατερίνα, γιατί δέν έ (Συνήχεις την σελ.1148)

Καθός τα φασκορήσαν ο έπιθυμος...

ΤΟ ΚΟΜΠΙΝΑΙΖΟΝ

(Συνέχεια έκ τής σελίδος 1108)

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ

δηλώθη εργαλακτερό άρνάκα κ' αυτή...
 —Γελάδα !... φώναξε ό κατηγορούμενος.
 Τόν κατηγορήσει και ή Άθηναία, ή λιανή, τού δημοσίου υπαλλήλου ή κυρία.
 —Κατούκα ! Ξαναφώναξε άγανακτισμένος ό κατηγορούμενος.
 —Πάψε, κατηγορούμενε ! τού φώναξε άυστηρά ό πρόεδρος. 'Υβρίζεις τούς μάτυρας, τó Ξέρεις ;
 —'Όχι, κύριε πρόεδρε. 'Η γλώσσα τού επαγγελματός μου είνε αυτή. Ποιά άγαθό κ' ήμερο πράμα από τή γελάδα, ύπόχει, κύριε πρόεδρε ;
 —'Ετσι είνε, δέν σου λέω...
 —Δέν είνε άφέλημα και ή κατούκα, ή προβατίνα ;...
 —'Είνε.
 —Τότε, νά πη κανείς και για τή Μαρίτσα πώς είνε άρνί τού γαλάκτος, βρισά είνε κ' αυτή ;...
 —'Όχι ό ζαχαροποιός, αλλά ή πωξις είνε ύβριστική.
 —Ποιά πωξις ; 'Εγώ ό φτωχός καμιά πωξι δέν τής Ξανα !... Μακάρι...
 —Τό σφάγιαμα τó Ξανες ;...
 —Μάλιστα, κύριε πρόεδρε, σέ τούτο είχα δίχρη. Ειδικός, μάννα είμαι γι' αυτό !... Ζωέμιτος εδώ και τριανταδυό χρόνια !... Μπορώ, χωρίς νά λαβήνω, μέ τó μάτι μόνο, νά σου πώ πόσο ζυγίζει κάθε σφαχτό, εδώ και πενήντα μέτρα, χωρίς νά τó πάσω, ντίπ -κατανίσι, στή χέλια μου ! 'Αλλά τó άρνάκ φραίνεται. Πράμα τρυφερό, σάν γαλατάκι, σάν τó κροτό τó νερό ! Γάλα στάζει από τή μήτη του. Πώς νά τó πώ ; Γελάδα ή προβατίνα νά τó πώ ; 'Αρνάκι τού γαλάτου είνε. Γάλα μωρίζε τά γνάτια του... Καί σ' έτσι, πρόεδρέ μου, δέν θά τλίγες ; Δέν Ξχω δίχρη τώρα ;...
 —'Αλλά δέν θά είχε δίχρη φραίνεται, γιατί τó δικαστήριο άλλες ιδέες είχε για τίς άγελάδες και τ' άρνά, και τόν έβαλε έπί Ξυθόρισει' δισό μίνες φιλιάσι, Ξξαγορασιάν πρós Φραγμασι πενήντα τήν ήμέραν, χιλίες δραχμές για ψυχική ύδινή και τά Ξεδο...
 —Μωρέ μ' Ξ γ δ α ρ α ν ! είτε ό Γαρδούμπας.
 Καί άνοξε τήν πορτοφόλια του.
 —'Ενα κοπάδι άρνάκια τού γάλακτος άγόρασα μ' αυτά !...

—'Εχει λοιπόν άπάνω τής, σινεάριαν ό κ. Γυλλίας, ή κοπέλια αυτή ή δέν Ξχει τó πώ άκριτό κομπιναίζόν, εδó τέρα, σ' όλο τó χωριό ;
 —'Εχει, συμφωνήσαμε μαζί του.
 Καί κιντάζουμε τόν κόσμο πού περνούσε, προσπαθόντες νά διειδυόσουμε, μέ τή φαντασία μας, και στή κομπιναίζόν του, χωμοισιστά και άχροισισιστά, άπύλτα και πλύμένα, πλύσινα και φτωχά, μπαλομένα και άμπαύωτα, μέ δαντέλλες και χωρις δαντέλλες.
 —Νά τά μακέψης δια, είτε κάποιος, και νά τά πουλήσης, δέν θά πάσης σφα πληρωθήκασι για κείνο τó κομπιναίζόν τής Μαρίτσας ! 'Αρνά τού γάλακτος μονάχα είνε, βρε παιδιά, αυτή, ή χρυσόμαλη προβάτα ;...
 Καί τó ποτάμι τού άβισιον, βαβήχρομο, ποιόχρομο και βοινορό, κολούσε, κολούσε άπ' έμπρός μας, στό δρόμο τού μοιραίου, μέ σφραγισμένα και άσφραγιστά από άβρατες σφραγιδες τής ζωής, κομπιναίζόν !...
 ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΗ ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΗ ΜΑΡΤΙΝΙΚΑ

(Συνέχεια έκ τής σελίδος 1134)

τίς πρώτες τήν κ. Καρολομάγνου Ποπότ, τήν κ. Ντοντό, τήν δεσποινίδα Ροζέ κ' ένα σφοδρό πλούσιος τού Μόρν - Ροΰξ, ή όποιες φημιζόντουσαν για τήν ύμορφιά τους. 'Οτόσο, έδες τους δούλειαν σκληρά, Ξδεναν δεμάτια τά καλάμα και τά Ξδιναν στούς δυνατούς έργάτες νά τά μεταφέρουν στή κάρρα. 'Ησαν ντιμένες μέ ένα λεπτό τσίπνο φόρεμα και είχαν τά χέρια και τά πόδια τους γυμνά. Δέν φοδόντουσαν τά φειδιά. Τά κινηγοόσαν μάλιστα μέ γέλια και Ξεφρονιά.
 Τήν τελευταία μέρα τού θερισματος τών ζαχαροκαλάμων σέ κάθε φτεία ό ύθαγενής άφρααν νερκίς καλαμέξ. 'Εκει τέρα είχαν μακρινθή δια τά φειδιά ! Οι κάτοικοι τής Μαρτινίκας συγκεντρώθησαν τριγύρω τους, άναγαν τά ζαχαροκαλάμα και ένω τσούσιες φλόγες ήρδώνουσαν πιντού άρχισαν νά χορεύουν σάν δαιμονισμένοι γύρω τους. 'Εκ' αν, άπ'ως μου ΞΞίγγιαν τή εθσινα τών φειδιών στή πνεύματα πού προστατεύαν τίς φτείες !
 Τή νύχτα σ' έδες τίς πόλεις τών 'Αντίλων οι ύθαγενείς για νά Ξεικουρασθόν άπό τήν άδύνατη δουλειά τού Ξορξισαν στό γλέντι, στό ύποσι, σύμφωνα μέ ένα παλιό έθιμο λαμβάνει μέρος και ό διοισιτής τής Μαρτινίκας, μέ όλη τήν οικογένειά του. 'Επειτα άκολουθούν άφάντιστες έρωτικές διασεκιδάσις πού κάνουν αυτά τά μαγευτικά ηρώα τού 'Ατλαντιού νά μοιάζουν μέ έπίγλω παράδεισο. 'Η έποχή τού θερισμού τών ζαχαροκαλάμων ιστή Μαρτινίκα μωδ άφρασε ένα σφοδρό ΞΞάχαστες ένανοιήσις.

ΤΕΡΕΖ ΧΕΡΜΠΙΝ

Θά κάνω επανάστασι,
 μά τήν άγια 'Ανάστασι,
 και μέ τó στόλο θά μέ δής, καμιά βολά στόν όμο,
 στή γειτονιά σου νά θρεθώ,
 καρσί στήν πόρτα σου νά ρωθ
 και ν' άναστειλω σύνταγμα, νά καταλύσω νόμο !

Θά κάνω επανάστασι
 και θά γενώ Κατάστασι
 και θά μέ δής μέ τ' άρυσια τής μάχης στή μασχάλη
 και θά σου κάνω στό λεφτό,
 μέ τó μαρουτό καπνιστό,
 σάν τó γαράτó τó σκουμπρί, τ' άρυσιο σου κ'εφάλι !

Θά πάρω μπμπομπαριστικό
 άεροπλάνο άγγλικό,
 τρεις τόνους δυναμιτίδα, νά ρίξω σου, ρέ μπάμια,
 κ' άπ' όλη σου τή σύνθεσι,
 μετά τήν άπουσύνθεσι,
 σ'ν μείνουν, είνε ζήτημα, και πεντακόσια δράμα !

Θά πάρω τó 'Αυκαθητό
 σόνα μου χέρι και θά 'ρτώ
 μ' όλο τó πυροβολικό καρσί σου νά τόν στήσω
 και μέ τήν πρώτη κανονιά
 όποιος ζήτήση, άμορφονιά,
 νά εύρη τά κομμάτια σου, φακό θά τού συστήσω !

Στρατοδικείο—τή ράτσα σου !
 θά κάνω στήν ταράτσα σου
 και ό Καραθανάσης, ρέ, θά μητ ήισαγγελέας
 κ' όσπου νά κρέξης π' και φ'ί
 ή άπόφρασι θά βή, άδερφή,
 και θ'ανε άνευ χάριτος, πού πάει νά πη 'σ'τό κρέας.

Κ' έτσι θά γίνη μάθημα
 τó ίδικό σου πάθημα,
 στήν κάθε ντεμπεντέρια σου πάει νά Ξεπορτίση
 και δέν νοικοκυρεύεται
 και δέν θά χαμουρεύεται
 μόλις θά μητ ή Ροδομαγιά, μ' όποιον θά τής γυαλιση..

ΡΟΔΟΜΕΛΙ

Στόν ίσκιου πούξε πλέξ' ή περγουλιά
 μέ τού ήλιου τά δόχρυσια θελόνια,
 στόν καναβά σκουμμέν' ή κοπελιά
 κεντούσε μαργαφίτες και φιστόνια

Ξάφνου τó σ'οισατάκι τής τ' όργó
 τó πήρε κ'όποια μέλισσα για ρώγα
 κ' έμψηξε τó κεντρί τής σουθλερο,
 στή γείλια, πού κοκκίνιζαν, σάν φλόγα..

Δέν Ξέρω π'όσο πόνεσε ή Μαριώ,
 μά Ξέρω, πώς σάν άνοιξε ή κυψέλη,
 πρώτη φορά τó κεντρί τού χωριό,
 έτσι γλυκό και μωρωμένο μέλι..

ΤΟ ΡΟΛΟΊ

'Από τή νύρα στό χωριό
 κ' άπ' τó χωριό στή χ'ώρα
 ή κάνει ζέστη ή κάνει κρύο
 σαράντα χρόνια τώρα

Σαράντα χρόνια ό Μαρής,
 τόν ίδιο δρόμο παίρνει
 στήν ίδια σούστα πού θαρός
 ό γέρο-ρούσος σέζει

Και κοιρασμένοι π'άν κ'όι δου
 και μέ σκυφτό τ'άν όμο
 άπ' τή ζωή ό Ξνας εδó,
 κ' ό άλλ' άπ' τó δρόμο.

'Όπου μεγάλη άνηφοριά
 ό γέρος κατεβαίνει
 κ' ή ρόδες τρίζουν και θαρεία
 ό ρουσος άνασαινει.

Και —Χμ !... και —Χμ !... θρα
 (χνά-θραχνά)
 δίνει στό ζω κουράγιο
 και π'ά στό «χμ», συχνά-πυκνά
 θρίζει και κάποιον άγιο..

Και σ'ου χωριό τó φειδατό,
 σάν έμπον μονοπάτι,
 παίρνει στό κάθισμα σκυφτό
 ό ύπνος τών χωριάτη.

Γλυστρά άπ' τó χέρι του σιγά,
 σιγά τó χαλινάρι
 και μόνο του τó ζω κ' άργά,
 τή σούστα κουμαντάρει.

Κ' ή ρόδες τρίζουν σάν νά
 (κλαϊ)
 κ' όι χωριανοί όλοι, τ'όση,
 τίς άφουγκράνουνται και λέν:
 «'Εφτά κ'όλας ή ώρα !...»

Ο ΑΓΓΕΛΗΣ